

Відділ по роботі з ВПО у Києві

Вступ

Відділ УВКБ ООН по роботі з ВПО у Києві разом з партнерськими організаціями «КримSOS» (з 2014 року), «Десяте квітня» (з 2016 року) і «Право на захист» (R2P, з квітня 2018 року) спільно працюють у сфері захисту прав внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в Центральній і Західній Україні. У 2018 році діяльність включає в себе захист і роботу з громадами переміщених осіб та місцевими громадами у 19 регіонах центру та заходу України; надання правової та індивідуальної допомоги; адвокація на різних державних рівнях та співпрацю з іншими відповідними організаціями щодо захисту прав ВПО.

Захист

Основою надання захисту та гуманітарної допомоги переміщеному населенню є адвокація за права ВПО, моніторинг їхньої ситуації, відповідне законодавство та вирішення їхніх проблем захисту шляхом індивідуальної роботи та роботи з громадами. Основний принцип роботи УВКБ ООН полягає у забезпеченні участі в усіх заходах людей різних вікових груп, статі та з урахуванням аспекту розмаїття (вразливі групи та етнічні / релігійні меншини).

Адвокація: УВКБ ООН розуміє адвокацію як цілеспрямований процес прямого чи непрямого впливу на осіб, які приймають рішення, на зацікавлені сторони і на відповідну аудиторію з метою підтримки запровадження політики та законів, які покращують умови захисту осіб під опікою УВКБ ООН. Адвокація базується на експертних знаннях у сфері міжнародного права, врахування аспектів віку, статі та розмаїття, водночас застосовуючи підхід на рівні громад та правозахисний підхід. УВКБ ООН проводить адвокацію, координуючись зі своїми партнерами – БФ «Право на захист» і ГО «Десяте квітня». Основні проблеми, які спільно вирішуються шляхом адвокації Представництвом УВКБ ООН у Києві, а також філіями та польовими офісами, стосуються свободи пересування, виплати пенсій та соціальної допомоги, прав на житло, землю та майно і знаходження довгострокових рішень.

Правова допомога. Партнери УВКБ ООН у Центральній і Західній Україні – БФ «Право на захист» і ГО «Десяте квітня» надають найбільш вразливим ВПО первинну та вторинну правову допомогу, представляють інтереси у суді та, за необхідності, допомагають оплатити судові витрати. В даний час УВКБ ООН працює з державними центрами безоплатної вторинної правової допомоги по всій Україні з метою покращення доступу до правової допомоги для осіб під опікою УВКБ ООН.

Моніторинг у сфері захисту – це діяльність, яка полягає в регулярному спостереженні за становищем переміщених осіб. Метою моніторингу є виявлення поширених проблем у сфері захисту, які можуть бути вирішені шляхом адвокації та надання правової та / або індивідуальної допомоги або мобілізації громади. Результати моніторингових звітів також оприлюднюються для більш широкої аудиторії: для донорів, операційних партнерів та громадськості. Основні потреби ВПО – це доступ до соціальної допомоги, належних умов життя та медичного обслуговування для вразливих верств населення.

Індивідуальна екстрена допомога ВПО надається у вигляді готівки чи товарів вразливим ВПО, які потребують термінової допомоги або знаходяться в небезпечній для життя ситуації. Рішення про надання такої допомоги окремим адресатам приймається комітетом, до складу якого входять працівники УВКБ ООН та партнерських організацій, відповідно до стандартних робочих процедур програми індивідуальної екстреної допомоги ВПО. Прикладами, коли така допомога може бути надана, є: сім'я, нещодавно переміщена з Криму до Херсону без підтримки з боку рідних або громади, яка потребує термінового розміщення в перші дні свого переміщення; ВПО, що потребує термінової грошової допомоги через відсутність соціальних виплат або інших доходів, або до тих пір, поки така особа завдяки правовій допомозі знову не почне отримувати соціальні виплати чи інші доходи.

Робота з громадами: УВКБ ООН і партнери постійно працюють з громадами ВПО, щоб дати можливість окремим людям і громадам. Основна мета – акцентувати увагу на самовизначенні громад та укріпленні їхнього потенціалу вирішувати проблеми у сфері захисту та вирішувати питання безпосередньо та спільно з органами місцевої влади. Прикладами таких ініціатив є освітні заходи для дітей та літніх членів громади, покращення фізичного доступу людей з інвалідністю до свого житла, молодіжні громадські центри, які борються проти ВІЛ та різних видів дискримінації.

Нарощування потенціалу: УВКБ ООН приділяє велику увагу безперервному навчанню та сприяє зміцненню потенціалу всіх організацій, які займаються захистом прав ВПО, в тому числі шляхом проведення тренінгів або надання можливостей для навчання представникам відповідних державних установ та організацій-партнерів. Використовуючи отримані знання та навички, працівники цих установ і організацій надаватимуть допомогу особам під опікою УВКБ ООН. Приклади таких заходів включають: навчання співробітників місцевих департаментів соціальної політики та пенсійних фондів, центрів з надання безоплатної правової допомоги.

Пріоритетні потреби та проблеми

ВПО стикаються з численними проблемами на новому місці, деякі з яких пов'язані з доступом до соціальних виплат, належних умов проживання та медичного обслуговування.

Доступ до соціальних виплат. Перевірка місця проживання ВПО триває, і виплата пенсій та соціальної допомоги, як і раніше, залишається призупиненою чи припиненою для багатьох людей. Відновлення виплати пенсій і соціальної допомоги залишається довготривалим процесом через те, що процедуру перевірки проходить велика кількість осіб, а також через нестачу ресурсів у регіональних відділень Департаменту соціального захисту. Законом не передбачено особливе ставлення до найбільш вразливих осіб.

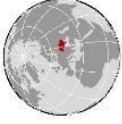
Доступ до належних умов проживання. Для більшості ВПО в Центральній і Західній Україні постійно дуже складно знайти належне та доступне житло. Це стає особливо серйозною проблемою для вразливих ВПО, таких як люди з інвалідністю та люди похилого віку. Знаючи ці проблеми, деякі з ВПО, які проживають у місцях компактного проживання, відмовляються залишати ці центри, хоча умови у багатьох із них не відповідають основним мінімальним вимогам та не задовольняють довгострокові потреби.

КОНТАКТИ

Асель Ормонова, старший польовий радник

ormonova@unhcr.org, тел. +380 50-443-04-17

Адреса: УВКБ ООН, вул. Лаврська,16, Київ, Україна

Україна: Зона відповідальності відділу УВКБ ООН по роботі з ВПО у Києві

